

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 40 K, pol leta 20 K, za četrletno 10 K. Izven Jugoslavije 50 K. Naročnina se pošlje na upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta št. 5. List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. — Telefon št. 220. —

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Udje „Kot. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cena inseratov po dogovoru. Za vsake kratke oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so pošiljati proste. — Telefon št. 220. —

17. štey.

Maribor, dne 28. aprila 1921.

55. letnik.

Poslanec Urek in resnica.

(Piše prof. J. Vesenjaj.)

V „Kmetijskem listu“ št. 16 z dne 21. aprila 1921 je objavil g. poslanec Urek eno in pol strani dolg članek. V njem našteva v sklepu osem točk in poziva svoje nasprotnike, naj mu ovržejo samo eno, pa hoče dati svoje premoženje in svojo glavo.

Nisem krvi žejen, zato mu glavo kar najprej pustim; a tudi premoženja nočem sam, ampak izročam ga kar najprej občinskim ubožcem njegove občine. Treba jim je le pristiti g. poslanca, da izroči vsaj dijete in podpredsedniško plačo, ki jo itak dobiva čisto zastonj, saj še niti eno minuto ni vodil zbornice.

Za vsacega pametnega in razsodnega človeka — in on se pač šteje med te — bom namreč doprinesel do kaze, ki jih g. Urek zahteva, pa ne le v eni, temveč v več točkah, da bo še bolj držalo! Torej k stvari!

G. poslanec Urek piše glede osebne dohodnine pod svojo točko 6.: „Dokažite, da ste četudi le z mezincem ganili, da bi se eksistenčni minimum pri osebnodohodniškem davku zvišal nad šest tisoč kron“. Moj dokaz:

Začetkom leta 1919 smo pri seji izvršilnega odbora SLS v Ljubljani sklenili da se vsled nastale brezvrednosti denarja stranka v javnosti in na pristojnih mestih zavzame za zvišanje eks. min. na 10.000 kron. V tem smislu je „Jugoslov. klub“ v letu 1919 in 1920 podal celo vrsto interpelacij. Vsak, kdor zna čitati ali cirilico ali latinico, dobi to v stenografskih zapiskih in poročilih. Da smo opetovano intervenirali in razpravljali o tem davku z gg. ministroma dr. Ninčičem in dr. Velizarjem Jankovičem, ki je prišel celo osebno v naš klub in nam v proračunski predlogi obljubil prinesiti ugodno rešitev, o tem so pri če imenovani gg. ministri in moji bivši lovariši. Imam pa v zadevi osebne dohodnine tudi iz te dobe pismo g. delegata dr. Savnika iz Ljubljane.

Toda glavno v tej zadevi še pride! Ko je prišel za dr. Veliz. Jankovičem dr. Kosta Stojanovič in predložil finančni zakon in proračun za leto 1920-21, sem pri razpravi o tem proračunu v financ. odboru dne 6. septembra 1920 stavil k članu 133 v zadevi osebne dohodnine v imenu kluba predlog, da se zviša eksistenčni minimum na 10.000 kron, kar pomeni za lansko leto toliko, kakor letos približno 15.000 kron. Ta moj predlog je v zapiskih fin. odbora v finančnem ministristvu. Nanj se gotovo spominja-

jo še vsi takrat navzoči člani fin. odbora, ker smo se borili s tem skozi dve seji in je bil 7. septembra sprejet od zastopnika vlade, g. direktorja Konjoviča kot kompromisni predlog med nami in Konjovičem dr. Brezgarja na 7200 kron. Naprej je vodil borbo o eksistenčnem minimumu in drugih davkih v ministrskem svetu g. dr. Korošec, da je prišlo do ministrske krize. Torej vidite g. poslanec: nismo le gibali z mezincem, temveč zasledovali smo zadevo z vso vestnostjo in z vso vnemo na pristojnih mestih.

Ker ni bilo tam dovolj poslušnosti, smo klicali na pomoč svoje volilce in javnost. V „Slov. gosp.“ ste lahko čitali moje članke in na zborovanju Kmetске zveze ob Orlovskem laboru je stotine in stotine mož slišalo moj referat in sklenilo resolucije, ki ste jih lahko čitali v „Gospodarju“ in „Domoljubu“. Na vseh svojih številnih shodih sem razpravljal in poučeval naše ljudstvo o osebni dohodnini. Mi smo ustvarili vse predpogoje s svojim delovanjem, da se vlada mora odzvati zahtevi ljudstva, ker bi bilo nevarno, upirati se tako upravičeni ljudski potrebi. Evo vam prvi moj dokaz! Za vsacega poštenjaka drži. Bomo videli, če bo za Vas!

Toda dalje! Vi pišete pod točko 7 svojega članka: „Dokažite, da se vam je vsaj sanjalo kdaj o tem, da bi zahtevali svobodno, davka prosto žganjkuhu za kmete.“

Moj dokaz: V predlogu proračuna in finanč. zakona za leto 1920-21 imate pod točko 160, pravilno izpremenjeno: 166 predlog o trošarini. Moj izpreminjevalni predlog je istotako v zapiskih glede žganjkuhu, kjer sem se postavil na stališče: ker je žganjkuhu prosta v Srbiji, Makedoniji in Crni gori, mora biti tudi pri nas. Ako fin. minister pod nobenim pogojem ne pristati nato, naj da enotne določbe za vse pokrajine: tudi Srbi naj plačajo. Zopet so bile burne razprave o tej točki v fin. odboru in v ministrski seji. Pri tej priliki smo odpravili vendar štajerski vinski davek v obliki, kakor je bil v grozno nadlego vinogradnikom. Torej se nam ni „le sanjalo“!

Tretji dokaz.

Vi pišete pod svojo točko 2: „da ste v vsej dobi po prevratu, ko so vaši ministri in poslanci pasli lenobo v Beogradu ter barantali in se bogatili z izvoznici, vsaj eno in četudi najmanjšo naredbo v olajšanje bremen kmetškega ljudstva, izposlovali“.

Odgovor in dokaz: Najprej vam moram javno in v obraz povedati, da

brezvestno lažete in nas obrekujete s svojo trditvijo, da smo takratni poslanci barantali in se bogatili z izvoznici. Navedite en tak slučaj, ki nam je prinesel le vinar osebne koristi! Nimate ga, na svojo imuniteto grešite in nas s tem obrekujete.

Dokaz, da smo izposlovali ne samo eno, temveč več odredb, ki so bile v korist našemu kmetškemu ljudstvu, pa v sledečem: Ze pred prevratom je obstojal znani davek na vrednostni prirastek. Po težki borbi smo izposlovali, da se je uknil ta davek. To vedo praktično vsi kmetje in gospodarji, samo Vi „edini pravi zastopnik“ kmetškega ljudstva ne! Da je ta kratni trgovinski minister dr. Ninčič uknil, odnosno znižal carino na sadje in vino posebej na podlagi trikratne dolge konference z menoj in dvakratne konference, ki sem jo imel v tej zadevi z njegovim direktorjem dr. Todorovičem, vam je tudi seveda neznan! Gg. vinofitlec Fr. Čuček v Ptuj in Tomaž Murkovič v Zavrču in Perko v Ptuj, vsi ti so pričali ene takšne konference, ko sem jih vodil in jim izposloval avdijenco.

Sklepna beseda.

Gospod poslanec Urek! Navedel bi vam še lahko ducate slučajev, kjer smo ob veliko težavnih razmerah, kakor so v državi sedaj, lajšali bremena našemu ljudstvu in mu pomagali iz povojnih posledic, ne pišem posebej še o kmetijsko-gospodarskem delu proračuna. Ne govorim o stoletnih slučajev, kjer je šlo za poedince našega preprostega ljudstva. Ljubezen do ljudstva in do države nam je dala moči, da smo po dnevih potoma in ob ustvarjanju in prodnih boječih naše države prevzeli veliko težje breme, kakor ga imate sedaj Vi s svojimi tovariši.

Lahko bi vam ovrzel še Vaših par ostalih točk, toda za pametnega moža je že navedeno dovolj, da spozna, koliko so vredne ostale Vaše trditve v omenjenem članku. Rečem pa še to-le: Vi ste imeli pred leti v naši stranki čas, priliko in dolžnost po svojih obveznostih, da bi delali za slovensko kmetško ljudstvo. Vi najbolje veste, zakaj so se ločila Vaša in dr. Koroščeva pota. Mi drugi pa vemo, da izvira odtod Vaše sovraštvo do njega in stranke. Iskali ste sami sebe in svojo korist, zato ste postali uskok in iz Vas govori sedaj le sovraštvo in zavestna zlohotnost. Vam je bilo v naši jugoslovanski javnosti prihranjeno, da s takšnimi besedami, polnimi laži in natolevanja, kakor jih vsebuje začetkom citirani Vaš članek, oskrunite čast podpredsedniškega me-

sta našega parlamenta, svoj poslaniški mandat in sebe ter zastrupljate srca ljudstvu.

Nimam imunitete kakor Vi; že zato ne zapišem, česar ne morem dokazati. Sicer pa tako, kakor Vi, ne bi nikdar pisal in govoril, če bi jo imel. Poslanska imuniteta je namreč najslabjša in najdražji biser ljudstva in njegove politične svobode in moči in nje se ne sme zlorabljati, kakor delate sedaj to Vi v takšnih spisih.

O ministrskih penzijah svojega tovariša Roškerja in dr. Jankoviča sta bralcem „Kmetijskega lista“ tudi pravna debelo nasuli neresnice, kajti: 1. Penzija ne znaša mesečno, temveč letno 24.000 K; 2. ta dva je sploh nimata niti vinarja in tudi nista za njo prosila; 3. Zakona o ministr. penzijah nismo predlagali ali sestavljali mi, temveč demokratje. Pazite, g. poslanec, da Vas vsled takšnih člankov ne doleti še nesreča, da si naše ljudstvo v Vaš trajen spomin nazadnje še ne naredi stalnega pregovora: „Laže kakor Urek“.

Upam, da sem odprl s svojim odgovorom tudi oči nad Vašim početjem vsem tistim, ki dajo kaj na iskrenost, dostojnost in možatost!

V Mariboru, dne 24. aprila 1921.

Ivan Vesenjaj.

Navodila za občinske volitve.

V prvi polovici mesca maja imamo na Slov. Stajerju v kmetijskih občinah občinske volitve. Zaupnike prosimo, da vpoštevaajo naslednja navodila.

1. V vsaki občini se prepričajte, katera volilna škrinjica je naša. Razglasite to po občini s posebnimi letaki.

2. V vseh občinah se mora začeti takoj z najobsežnejšo podrobno agitacijo. Ljudstvu mora postati jasno: ali je za centralizem, ali za samoupravo. Zato vprašanje gre v prvi vrsti pri teh volitvah. To pojasnite v vseh občinah, da bo vsakemu jasno.

3. Takoj zberite vse kandidate za odbornike in namestnike in tudi druge zaupnike in določite, kako bodo spravili volilce na volišče. Vsak zaupnik mora dobiti določeno število volilcev do 10, katere je dolžan spraviti na volišče. Ta načrt ste dolžni izpeljati. Ne prepustite zopet slepi sreči, ali pojdejo volilci na volišče, ali ne. Zadnje volitve so bile pač dovolj jasno spričevalo, kaj se zgodi, če povsod ne upoštevajo naših navodil. To je gotovo,

je o njej kapitan pravil. Na drugi strani bi je bile v dobri, lepi pisavi zapisano:

„Nocoj do desetih!“

„Do desetih so mu dali časa, mati!“ sem rekel in v tistem hipu je ušla rila naša stara stenska ura. Streslo naju je oba. Pa ni se nama še bilo potreba bati, ob šestih je šele bilo.

„Torej ključ, Jim!“

Segel sem mu v žep. Nekaj dročbiža, naprstnik, nit, velike šivanke, zvitek tobaka, odgriznjen na enem koncu, žepni nož z zakrivljenim ročajem, žepni kompas, škaflička z užgalicami, to je bilo vse, kar sem našel.

Začela sva obupavati.

„Morebiti ga ima krog vratu!“ je dejala mati.

Premagal sem grozo pred mrtvecem in mu razgrnil srajo na vratu. In res — tam je visel ključ na močul, zamazani vrvi.

Prerezal sem jo z njegovim nožem in polna veselega upanja sva brez odloga hitela po stopnicah v njegovo sobo, ker je toliko časa prebival in kjer je stal njegov kovčeg, kakor ga je bil shrauti na dan prihoda.

(Dalje prihod.)

Zaklad na otoku.

iz angleškega prevedel Paulus,

(Dalje.)

Kajti — vsakdo bi mislil, da bi se morali ti-le vaščani pravzaprav sramovati — živ človek se ni hotel vrniti z nama k „Admiralu.“ Čim bolj sva jim pripovedovala o najini stiski, tembolj so se — vsi, moški, ženske, otroci — oklepali varnega zavetja svojih hiš. — Ime Flint, ki je bilo sicer meni tuje, je bilo vaščanom dobro znano, in ko so zvedeli, kaj mi je pravil kapitan, so si se manj upali izpod strehe. Nekateri možje, ki so delali čez dan na polju daleč onstran naše hiše, so pripovedovali, da so srečali neznane ljudi na cesti in eden je celo videl malo jadrnico v bližnjem skritem zalivu. — Sumili so, da bi utegnili biti tu blizu Flintovi mornarji, ki so iz kakršnega koli vzroka prišli iskat zaboja svojega tovariša, in ta sum jim je bil dovolj, da jih je popadel smrtni strah. Skratka, šli bi sicer, so rekli, po zdravniška, toda nobeden da ne gre z nama v krmo.

Moja mati se je ujezila in ko je že

vsak povedal svoje pomisleke, jim je naredila jedrat govor. Po nobeni ceni, je rekla, se ne odreče denarju, ki je pravzaprav last njenega sina, „in če si nihče izmed vas ne upa, jaz in Jim pa pojdeva nazaj. Prav malo pa sem vam hvaležna, vam, velikim, in tako strahopetnim možem! Zaboje z denarjem bova odprla, in če bi pri tem poginila!“

Seveda sem rekel, da pojdem tudi jaz z materjo in seveda so vsi vpili nad najino predrznostjo. Toda tudi še ta materina pridiga jih ni ojunčila. Edino nabasan samokres so nama posodili, da bi se mogla braniti v sili in obljubili so, da bodo imeli pripravljene konje in da nama pridejo na pomoč, če bi naju napadli roparji, in eden bo jezdil k zdravniku, da zbere nekaj otoroženih mož.

Močno mi je udarilo srce, ko sva stopila v mrzlo noč. Polna luna je vzhajala in njeno rdečkasto lice je zdaj-pazdaj posvetilo izza robov trgajočih se megel. Videti je bilo, da se bo zjasnilo in da bo noč svetla, kakor bi bilo po dnevi, še preden se vrneva iz najinega nevarnega posla. Ako roko-vnjači čakajo kje blizu, sem pomislil,

naju bodo v svetli noči zapazili, ko za pustiva gostilno, napadejo naju ter na ma vzamejo denar in mogoče tudi še življenje.

Še bolj sva pohitela, skoraj neslišno sva zdrknila mimo zadnjih plotov in ob počestnem grmčju. Ničesar nisva čula sumljivega niti videla in olajšana sva si oddahnili, ko so se vrata „Admirala“ zaprla za nama.

Koj sem porinil zapa pred duri, in za trenutek sva z utripajočim srcem tiho obstala v temi, sama v hiši z mrtvim kapitanom. Nato je mafi poiskala svečo, prižgala luč in držeč se za roke, sva stopila v sobo.

Ležal je, kakor sva ga pustila, z odprtimi očmi in z eno roko stegnjeno od sebe.

„Potegni zastore pred okna, Jim!“ je šepetala mati. „Utegnili bi priti in naju opazovati od zunaj. Sedaj pa“, je nadaljevala, „morava najti ključ od tistega zaboja. Toda kdo se ga bo dotaknil?“ je pokazala na mrtveca in je zasopla.

Koj sem bil na kolenih. Na tleh poleg njegove roke je ležal košček papirja, počrnjen na eni strani. Ni bilo dvoma, da je to bila „črna piča“, ki

da bodo nasprotniki zopet vse svoje in vse omahljivce privlekli na volišče. Bodimo požrtvovalnejši, kakor nasprotna stranka.

3. Po malih sestankih pojasnuje volilcem velika politična vprašanja, o katerih bomo pri občinskih volitvah odločali. Brez sestankov ne bo uspeha.

4. Pustite vse krajevne in osebne spore v nemar. Ljudem dopovedujte, da gredo za načela stranke v boj. Po vsod naj zavladajo največja edinstvo.

5. Vsem volilcem pojasnuje, da je Samostojna kmetijska stranka po liberalnih ustanovljena in plačana.

6. Poskrbite že sedaj, da bo poleg vsakega volišča naš agitacijski lokal. Določite povsod voditelje pisarne in agitatorje. Pisarna mora na dan volitev imeti natančno pregled o vseh volilcih, ki so že glasovali.

7. Predstavniki naše stranke in člani komisij morajo na dan volitve že ob 7. uri biti na volišču in ves čas glasovanja strogo paziti, da se ne zgodi od nasprotni strani kaka gotujnja ali nerednost. Naši volilci naj že takoj zjutraj gredo na volišče.

8. Če bi bil v kaki občini nujno potreben še pred volitvami kak javen shod, obvestite takoj tajništvo.

9. O volilnem gibanju, zlasti o izidu pošiljite takoj natančno poročilo tajništvu SLS, Maribor, Cirilova tiskarna (za celjsko okrožje v Celju „Beli vol“).

Nova krivica pri osebni dohodnini.

Nobena novost ni, da sedanja državna najvišja finančna oblast, ki stoji pod zaščito demokratičnih, radikalnih in „samostojnih“ poslancev, na eni strani samo razmetava, na drugi pa kruto guli in odira posebej naše pokrajine.

Novo pri nas pa je, da so za kazali laži-demokratski finančni ministri mimo starega in novega parlamenta s tihim odobravanjem prej imenovanih poslancev, kljub vsem dogovorom in kljub jasnemu besedilu finančnega zakona naložiti osebno dohodnino lilapcem, viničarjem, delavcem, sploh vsem uslužbenecem! Vsem drugim se namreč računa za preteklo leto osebna dohodnina od 4800 K naprej, le najrevnejši med revnimi jo morajo plačevati od 1600 K naprej! Izvemo to novost iz pisma ljubljanskega delegata min. financ.

Težko bo najti v ukrepih naše Beograjske vlade bolj socialno krivice, za revno ljudstvo škodljiv ukrep, kakor je ta. Oglejmo si malo zgodovino osebne dohodnine!

Ob razpadu avstro-ogrške države smo imeli pri osebni dohodnini davka prostih 1600 kron. Takoj smo v novi državi pričeli boj za zvišanje te svote tako, da bi približno odgovarjala novim razmeram. Naš boj se je vršil v časopisju, na naših shodih in v brezštevilnih posredovanjih v Ljubljani in Beogradu. Nekako višek je začasno dosegel pri razpravi državnega proračuna za leto 1920-21 v finančnem odboru in v ministrstvu samem.

Minister Stojanovič sam je na podlagi raznih interpelacij in osebnih in pismenih posredovanj „Jugoslov. kluba“ predlagal zvišanje eksist. minimuma na 3200 K, pa v členu 138 fin. zakona prav nič ni razlikoval med „uslužbenecem“ in „neuslužbenecem“ ali samostojnimi gospodarji.

Dne 6. septembra 1920 je zastopnik „Jugoslov. kluba“ obnovil pri razpravi v fin. odboru formalni predlog, da se davka prosti eksistenčni minimum zviša na 10.000 K za vse brez razlike stanu in službenega razmerja. Po zelo vroči razpravi v dveh sejah se je sprejel soglasno posredovalni predlog dr. Brezigarja, da bodi davka prostih 7200 K. Tudi Vesentjak je objavil, da se ukloni soglasuemu sklepu, ako pristane nanj namestnik finančnega ministra. To se je zgodilo, kljub temu pa je liberalni fin. minister sklep ovrgele in prišlo je do burrih razprav v ministrskih sejah med dr. Korošcem in Stojanovičem. Po odstopu dr. Korošca in razpustu zakonnega predstavništva pa je Stojanovič v finančnem ministrstvu odločeval in paševal po svoji volji in volji svojih beograjskih svetovalcev, da imamo sedaj to, kar imamo: „usiž-

beno“ plačujejo v Sloveniji osebno dohodnino od 1600 K naprej.

Tako bo moral plačati ta davek pri nas vsak, ki si ne more kupiti nič čevljev, niti obleke! Kdo je kriv temu? Krivi so vsi, ki podpirajo sedanjo vlado. Ako bi ti ljudje, pa naj bo do potem liberalci ali „samostojni“ in radikalni samo izjavili: tako se delalo ne bo, ker ni v smislu dogovorov in sklepov fin. odbora, pa bi minister moral to davčno krutost v naših krajih — drugod je itak ni — gotovo odpraviti.

Posebej se eno besedo o viničarjih. Če nam v naši državi pokažete le en stan, ki živi tako bedno življenje, kakor pretežni del teh ljudi, pa utihnemo s svojimi pritožbami! In te reveže sedaj štejejo čisto proti vsem občajem med „uslužbenecem“ in tudi njim nalagajo tako osebno dohodnino na podlagi dohodkov 1600 K. To je socialno in pravno gotovo nedopustno in za pametnega človeka nemogoče, pa se sedaj vrši. Ali ni čuda, da se loteva ljudi gnjev in obup?! In vendar so se našli med slovenskim ljudstvom ljudje, ki držijo hrbet takšni najvišji finančni upravi ter jo podpirajo: liberalci in samostojneži! Zene jih samo strankarska strast in osebno koristništvo. Ljudje božji, ne jezite se nad državo! Nad takšnimi svojimi zastopniki se jezite in nad seboj, da ste jim dali moč ob novembrskih volitvah!

Politični ogled.

Kraljevina SHS. V konstituenti je bila na zadnjih sejah večina govornikov iz vrst opozicije. Posebno je udrihal po centralistih v triurnem govoru bivši zunanji minister doktor Trumbič. Sedaj je konstituenta odgledana radi pravoslavne Velike noči do 9. maja. Dne 12. maja bo v zbornici splošno glasovanje o sprejetju ustave.

Italija se sedaj pripravlja na državnozbornske volitve. Povsod skušajo fašisti oplasti socialiste, da se ne bi udeležili volitev.

Samostojna reška državnica je že izvedla volitve v konstituento. Izid volitev ni prijal fašistom, pa so fašisti z bombami razpodeli volilno komisijo. Bilo je več mrtvih in ranjenih.

Avstrija. Na Tirolskem se je vršilo ljudsko glasovanje za priključitev Avstrije k Nemčiji.

Nemci so v strahu pred 1. majnikom, ker bi morali plačati ententi ogromno vojno odškodnino. Ako ne bo do plačali naložene jim svote, bodo plačali naložene jim svote, bodo francoske in belgijske čete zasedle več večjih nemških mest in začele izkoriščati obmejne nemške rudnike.

Na Angleškem se še nadaljuje rudarska stavka.

Grki javljajo o zmagi nad Turki, kateri so baje izvojevali v tridnevni bitki.

Tedenske novice.

Izid občinskih volitev v avtonomnih mestih Slovenije. Ljubljana: Ljudska stranka je dobila 1555 glasov in dobi 10 odbornikov, liberalci 2809 glasov (18 odb.), narodni socialisti 1326 glasov (8 odb.), socialisti 808 glasov (5 odb.), komunisti 1051 gl. (6 odb.), samostojni 104 glase (morda 1 mandat). Maribor: Ljudska str. 496 glasov (7 odb.), liberalci 499 glasov (7 odb.), komunisti 325 glasov (4 odb.), socialisti 940 glasov (13 odb.), narodni socialisti 679 glasov (9 odb.); Ptuj: liberalci 123 glasov (7 odb.), narodni socialisti in Ljudska stranka 120 glasov (6 odb.), socialisti 213 gl. (11 odb.). Celje: liberalci 304 glas. (12 odb.), narodni socialisti 136 glasov (6 odb.), socialisti 265 glasov (10 odb.), Ljudska stranka 108 glasov (4 odbornike). — Naša stranka je s tem izidom prav zadovoljna, ker je prišla do znatne veljave in najtrdnjših liberalnih postojankah — v mestih, kjer mrgoli liberalnega uradništva, učiteljev in verižnikov. Liberalci ne bodo dobili razun v Celju v nobenem drugem mestu župana. Ta izid meščanskih volitev nam je tudi dokaz, kako sijajno bo zmagala naša stranka nad liberalci, samostojneži in socialisti še in na deželi.

Poraz liberalcev. 26. april je bil v mestih Ljubljana, Maribor, Ce-

lje in Ptuj za demokrate dan klaver-nega poraza. V teh štirih mestih je bilo treba izvoliti skupno 144 občinskih odbornikov. Ljubljana je volila 48, Maribor 40, Celje 32 in Ptuj 24 odbornikov. V vseh štirih mestih so dobili demokrate komaj 44 odbornikov. Socialisti so dobili 39, narodni socialisti 23, Slov. ljudska stranka 21, komunisti 10, združena lista SLS in narodnih socialistov 6 in Samostojna kmet. stranka 1 mandat. Protivladne stranke so sijajno zmagale tudi v tridvajah liberalizma, v mestih. Verjetno je, da ne bodo demokrate razen v Celju nikjer dobili župana. Tudi mesta naše Slovenije so pokazala, da se nečejo žrtvovati na oltar liberalnega centralizma.

Shod Slov. ljudske stranke — Kmetске zveze — se vrši v nedeljo, dne 1. maja v Slivnici pri Mariboru zraven Društvenega doma. Začetek ob 8. uri zjutraj. Na shodu govori poslanca dr. Anton Korošec in Ivan Roškar. Somišljeniki iz domače in vseh okoliških župnij ste iskreno povabljeni. Zaupniki, agitirajte za številno udeležbo!

Poslanec dr. Korošec bo zboroval na Vnebohod 5. maja

ob 3. uri pop. v Celju

v veliki dvorani Narodnega doma.

Govorila bosta še tudi poslanca Roškar in Kranjc. Na ta shod so povabljeni osebni sodni okraji:

Celje, Laško, Konjice in Šmarje.

Somišljeniki, skrbite, da bo ta shod v Celju veličasten tabor kmetскеga ljudstva iz celotnega celjskega okrožja.

Shodi Kmetске zveze se vršijo prihodnje nedeljo 1. maja: zjutraj porani sv. maši v Skalah (govorita poslanca dr. Hohnjec in dr. Verstovšek), popoldne ob treh v Smartnem pri Velenju v Društvenem domu (ista govornika), pri Sv. Ani pri Pamečah po sv. maši (Krajnc), po sv. maši pri Sv. Jerneju pri Konjicah, po rani sv. maši v Slivnici pri Mariboru (govorita dr. Korošec in Roškar), St. Peter niže Maribora (govornik iz Maribora), Hajdin pri Ptuj (govornik iz Maribora).

Shod KZ za Pameče pri Slovenj Gradcu. Kakor vsako leto, se bo tudi letos praznoval 1. maj slovesno pri podružnici sv. Ane na Anskem vrhu. Po opravitvi se vrši shod Kmetске zveze v mežnariji. Govornik pride iz Celja. Zato pohitimo letos v obilnem številu na prijazni hrib sv. Ane, odkoder je divni razgled po vsej spodnji Mislinjski dolini in po obmejnih goskiskih velikanih naše domovine.

Lep shod Slov. kmetске zveze se je vršil v nedeljo dne 24. t. m. pri Sv. Juriju ob j. ž. Zbralo se je okoli 200 naših najboljših mož. Shod, ki se je vršil v Kat. domu, je predsedoval naš vrli pristaš Mihael Guzaj iz Repnega. Urednik Golob je v enurnem govoru orisal notranjepolitični položaj, razkrinjal škodljivo delovanje centralističnih strank ter opomnil na izredno važnost občinskih volitev. Govoril je tudi bivši samostojnež, sedaj naš yneti pristaš Franc Novak iz Proseliškega, ki je z jedrnato izjavo pozval vse navzoče, da naj se vrnejo v tabor KZ. Samostojni general Urlep, kateri je slutil, da bo shod sijajna manifestacija za Kmetsko zvezo, jo je odpihal, še predno je bil shod končan. — Naši so sklenili, da bodo na dan volitev vrgli svoje kroglice v prvo skrinjico.

Vse shode, tudi volitve, morajo sklicatelji vsaj tri dni poprej naznaniti okrajnemu glavarstvu. Kolek 8 K. — Kdor ne bo naznanil shoda, ga bodo kaznovali. Tako nam naznanjajo okr. glavarstva.

Novi poverjeniki. Samostojneži si prizadevajo na vso moč, da bi spravili kar tri svoje može na stolce poverjenikov pri deželni vladi v Ljubljani. Za podpredsednika poverjenišva bo imenovan zloglasni revizitor in bivši avstrijski hauptman Sanein, poverjenišvo za javna dela bo izročeno uredniku „Kmetijskega lista“ Jamniku, ki se na javna dela ravno toliko razume, kakor zaje na boben in končeno bi se radi spravili na poverjeniški stolec uskoka Demšarja. Lepa družba!

Mermolja je zamrmral. V Beogradu je v ustavotvorni skupščini

Mermolja odprl svoja usta, iz katerih se je usipalo mrmljanje. Zoper koga je mrmljal Mermolja? Zoper ogromno obdaje slovenskega kmeta, ki ne bilo nikdar tako visoko kakor sedaj, ko je samostojni mesar Pucelj minister in samostojni „kmet“ Urek podpredsednik skupščine? Morda zoper protiljudsko in zlasti protikmetско izvozničarsko in carinsko politiko? Morda zoper to, da je ustavni načrt sedanje vlade pogazil slovensko samoupravo ter upregel slovensko ljudstvo v jarem srbskega centralizma? Ne, vse to kmetскеga rešitelja Mermolja ne zanima. Ne samo, da se proti temu neustavlja, vse to on odobrava in podpira. Zoper kaj in koga je torej v Beogradu mrmljal Mermolja? Zoper duhovnike. On misli, da je rešitev slovenskega kmeta v tem, če bo nad katoliško cerkvi in nad slovenskim duhovništvom švigal bič kancelarografa. Mrmljal je tudi zoper naše slovenske krščanske časopise v Mariboru. Tožil je Srbom v Beogradu, da pišejo proti državi. Govornik tiste stranke, ki je pred volitvami mesca novembra najbolj agitiral in pridobivala glasove s tem, da je hujskala proti Srbom, češ, da smo Slovenci prodani Srbom, v ustavotvorni skupščini javno in glasno obsoja pisanje naših listov zoper srbsko nadvlast v naši državi. Ker nočemo centralizma, ki bi srbskemu plemenu služil kot sredstvo za izvrševanje svoje prevlasti, zato nas samostojni slovenski kmet, za katerega hoče veljati Mermolja, psuje in obrekuje, da smo proti državi. Slovenski kmet, dobro si zapomni mrmljanje Mermolja in njegovih tovarišev v Beogradu. Pri občinskih volitvah naženi vse samostojneže, da se poskrijejo v luknje kakor ščurki! Ljudje, ki glasujejo, kakor je Mermolja izjavil, za sedanjo ustavo, ki je grob samoupravnih pravic in politične samostojnosti slovenskega kmeta, naj izginejo s političnega površja!

Za zboljšanje usode naših slofantov vojakov se edino brigajo naši poslanci Kmetске zveze. Te dni je zahteval od vojnega ministra naš poslanec Škulj iz Kranjske, da se naj oproste vojaške službe oni fantje, ki so edina moška moč v družini. Iz zdravstvenih ozirov zahteva Jugoslov. klub, da se premesti slovensko vojaštvo iz Srbije in Makedonije v domače kraje.

Povišanje desetka. Že zadnjič smo poročali, da hoče liberalno samostojna vlada v Beogradu znatno zvišati desetek. S povišanjem desetka bi bil znatno prizadet ravno naš kmet. Povdariti moramo, da je k povišanju desetka znatno pripomogel samostojni mesarski minister Pucelj. Proti povišanju desetka sta ostro nastopila naša poslanca Pišek in Roškar in zahtevala, da ostane glede odmere desetka pri starem; sicer bodo neznosno prizadeti ravno revnejši sloji po deželi.

Cesta St. Ilje — G. Cmurek. Poslanec dr. Hohnjec je vložil v imenu Kmetске zveze na ministristvo vlogo, da se čim prej zgradi državna cesta iz St. Ilje v Slov. gor. sporedno do Muri do Velke. Minister za javna dela je odgovoril te dni poslancu, da je zgradba ceste dovoljena in da je v državnem proračunu za leto 1921-1922 določena svota 7½ milijona K. S predelji se mora takoj začeti. Tako bodo dobili naši obmejni Slovenci toli potrebno in zaželjeno cesto.

Kako so zborovali samostojneži v Grižah pri Celju. Nedavno so razobnali grižki samostojneži, da privedi shod v Grižah tisti Drogenik. Sami oče Zuza so se peljali z vozom v Celje, da pripeljejo Drogenika. Toda pozabili so ga v Celju, ali kje že, sami so se pripeljali nazaj v Griže. Med tem so pa v Grižah vsi prihajali, se zbrali in jih je bilo v zborovalni dvorani natančno vseh skupaj recel in pishi: edenajst samih samostojnežev. Za losno so kimali, češ, njega ni, njega od nikoder ni, namreč — Drogenika.

Iskreni „dobročini“! kličejo novemu č. g. župniku ob priliki njegovega prihoda v našo župnijo vsi župljani braslovški!

Se vedno slepi Megojčani. Minulo bo leto, ko je grozoviti požar v Megojnicah pri Grižah upepelil osimim posestnikom njihova poslopja. Ogenj je zanel stroj, ki vozi premog iz tukajšnjega državnega premogovnika. Megojčani so tožili premogovnik potom liberalnega advokata v Ce-

lju. Advokat je koncem vsah koncev odpovedal nadaljno postopanje, kot nagrado pa jim je poslal račun, ki je zbral malenkost 300 kron. Nato so se obrnili na Samostojno, toda brez uspeha. Pač pa so gg. duhovniki v cerkvah mariborske škofije nabrali za megojniške pogoreloce, kakor slišimo okoli 21 tisoč kron. Megojniški pogorelci pa so se pokazali hvaležne s tem da so pri zadnjih volitvah v državni zbor, izvzemši dveh volilci Samostojno. Kakor je videti, se hočejo Megojničani še naprej držati Samostojne. Prepričani so: Samostojna odpravi davke, odpravi draginjo, ubogi ljudje dobijo obleko zastoj in v najkrajšem času bo šnopsliferant Drolenik zastoj točil fuzl svojim backom. Nekoč so Lemberžani vlekli bika v turn, da bi pojedel travo, ki je tam rasla. Kakor se vidi, so, kakor Lemberžani, tudi drugod.

Pobožnim romarjem v vednost. Sv. Križ pri Belihvodah. Romarjem Sv. Križa se naznanja, da ob godu najdbe sv. križa, 3. radi isti dan vršiti se volitev ne bo romarskega shoda. Pač pa se bo od tega časa na prej redno vsak petek postreglo romarjem in se obhajali dosedaj navadni shodi. — Zagorje pri Pilstanju: Prvi teden v majniku, od 1. do 8. maja t. l., bomo slovesno obhajali čiščenje Zagorske matere božje. Ob tej priliki bo tudi blagoslov kipa bl. Bernardike v lurski jami. Pobožnost bodo vodili gosp. misijonarji iz Celja.

Citatelje „Gospodarja“ opozarjamo na zadnjo stran današnjega lista, kjer prinašamo natančno navodilo: Kako se lahko izračuna iz števila oddanih glasov število odbornikov, ki pripadajo onim strankam, ki so se udeležile občinskih volitev.

Zadnji ruski ujetniki Slovenci se vrnejo na dveh parnikih te dni v Trst in od tamkaj v domovino.

Državni uradniki, ki so po večini liberalci, se bodo vozili po trikrat na leto s polovičnimi kartami po železnici. Za male kmete, invalide in delavstvo pa se radi polovičnih voženj ne zmeči liberalno samostojna vlada v Beogradu.

Umrla je pri Sv. Tomažu pri Ormožu po dolgotrajni in mučni boleznici občespoštovana Marija Skuhala, mati peterih otrok. Pogreb se je vršil dne 21. t. m. Bodi ji domača zemljica lahka!

Trg Lemberg. Umrl je tukaj dne 21. aprila t. l. g. Rajmund Lipavec, znan gostilničar in posestnik v slavnem trgu, ki šteje po letošnjem ljudskem štetju celih 188 bivalcev. Razume se, da so Lemberžani centralisti, kajti odločili so se za Samostojno str. Samostojni pa tudi drugam ne spadajo kakor v Lemberg, če hočemo njihovo politiko pravilno oceniti.

Zvišana poštnina. S. 1. majem se mora na vsako pismo prilepiti znamko za 2 K. Ker je za manjkajoče znamke treba plačati dvojno globo, pozivamo vse naše zaupnike in krajevne organizacije, da pisma pravilno frankirajo. — Tajništvo KZ v Mariboru in Celju.

Naš regent Aleksander dobi v Beogradu nov dvor, v katerega se bo preselil s 1. sept. t. l.

Železničarska stavka v Italiji. V krajih, katere so zasedli Italijani, se je razširila železničarska stavka, ki je pa izbruhnila v notranji Italiji. Radi tega je med Trstom in Ljubljano prekinjen telefonski, brzovojni in poštini promet. Istotako je ustavljen ves osebni in tovarni promet.

Lastniku konja. Na Tržaški cesti v Mariboru je bil 18. aprila t. l. od redarjev ustavljen en konj. Gonjač se ni mogel izkazati čegav je ta konj. Pravi gospodar konja naj se ja vi s primernimi dokazi pri policijskemu komisarju na Slomškovem trgu štev. 1, II. nadstr., soba 11.

Čebelarji, pozor! Podučni shod čebelarjske podružnice Sv. Lovrene na Pohorju se radi občinskih volitev ne bo vršil 8. majnika, kakor je bilo v zadnji števi. „Slov. Gospodarja“ javljeno, ampak 12. junija. Čas in kraj shoda bo pravočasno objavljen.

Narodno gospodarstvo.

Za vinogradnike. Na posredovanje in zahtevo naših poslancev se vrše sedaj pogajanja med Jugoslavijo in Italijo v smislu, da se morajo pri skle-

panju te pogodbe varovati koristi naših in hrvatskih vinogradnikov, ker preti nevarnost, da nam Italijani ne utihotapijo italijanskih vin v našo državo. Ni treba še posebej naglašati, da samostojneži v tem oziru niso niti ganili z mezincem!

Davka prosta kuha žganja. Na podlagi pritožb pri prosti kuhni prikrajšanih sta poslanca Roškar in Pišek v fin. ministrstvu posredovala v sledečem: Roškar je odločno zahteval, da se v bodoče zviša kontingent prostega žganja in da se čas za kuho po razmerju velikosti kotla pravilno določi, ker se je po dosednji uredbi dovoljevalo le 24 ur kuhati ne oziraje se: Ali je držal kotel 30 ali 80 l. Podrobno je pojasnil, da je ta zahteva upravičena, ker posestniki ne smejo, pa tudi nočejo delavcem prikrajšati stalno običajnih dajatev, da pa pri ogromnem plačilo trošarine od žganja ni mogoče istega razdati brezplačno. Se le po ugovitvi dejstva, da srbski posestniki ne plačajo nobene žganjarine, ozir. davka, se je izjavil merodajni faktor voljnim upoštevati zahteve pri izvedbi novih odredb, katere so v teku.

Novo ustanovljeno Sadjarsko društvo za Slovenijo ima tudi že svoj strokovni list „Slovenski sadjar“, katerega je njegov spretni urednik in odlični strokovnjak, višji sadjarski nadzornik M. Humek v Ljubljani prečesnje število let pošiljal v svet, je moral vsled vojne prenehati. Toda novo ustanovljeno društvo ga je zopet oživel in izvolilo pod starim, izkušenim vodstvom za svoje glasilo. Ravno kar došla prva številka prinaša pravzalo barvano podobo, društvena pravila in precej jako poučnih in dobrih spisov o sadjarstvu. Ker se bodo v prihodnje odprla našemu sadjarstvu nova pota, posebno na jug je pač prav in potrebno, da se oprimemo sadjarstva z vso vnmemo in da si kar le mogoče prizadevamo, da še povzdignemo to prekornostno stroko kmetijstva v naši lepi in za sadjarstvo tako zelo ugodni domovini. Ta namen pa bomo dosegli tudi na ta način, da pristopamo v prav obilni meri prepotrebemu društvu in pridno prebiramo njegovo glasilo. Letnina po 40 K ob enem tudi naročnina na list, je navidezno visoka; toda če pomislimo današnjo veljavo denarja razvidimo pač, da je članarina komaj za liter vina in je prav gotovo že sam list mnogo več vreden ne glede na druge koristi, katere bomo imeli od društva, če bo imelo tudi dovolj članov.

Zitne cene. VSomboru plačujejo pšenico po 1000 K, kuruza stane 400 K, oves pa 375 do 380 K. V Vinkovcih so cene nekoliko poskočile. Pšenica stane 1030 do 1040 K, kuruza 410 do 415, oves pa 375 do 385 K.

Zitne cene v Vojvodini. Pšenico prodajajo po 960—980 K za 100 kg, rž 810—820 K, ječmen 520—530 K, oves 360—380 K, kuruza 380—400 K, in mo ko nularico 14 K 80 vin. za kilogram.

Mariborski trg. V soboto, dne 23. t. m. se je pripeljalo na mariborski trg 35 vozov krompirja. Cena mu je bila 13—15 K za merico. Speharji so na 13 vozih pripeljali 66 zaklanih svinj. Slanine je bilo malo, kupčija mrtva. Kozličke, katerih je bilo lepo število na trgu, so prodajali po 80 do 120 K za komad.

Zivinorejci mariborske okolice, pozor! Licencovanje bikov za mesto Maribor se vrši 12. maja pred gostilno Rapoc na Tržaški cesti. Vsi, ki bodo prignali bike k licenciranju, naj si priskrbe potne liste!

Sejmsko poročilo iz Maribora. Prignalo se je: 1 bik, 103 volov, 77 krav, 4 drobnice in 9 konj. Skupaj 194 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste za 1 kilogram živne teže so bile sledeče: Debeli voli 16—19 K; poldebili voli 16—17 K; plemski voli 15—17,50 K; klavne krave, debele 17—18 K; plemenske krave 12—16 K; molzne krave 10—16 K; breje krave 14—15 K; mlada živina 16—17 K; teleta 17 K; krave za klobasarje 10—10,50 K.

Svinjski sejem v Mariboru. Dne 22. t. m. se je pripeljalo na mariborski svinjski sejem 82 svinj in 3 koze. Cene so bile sledeče: za plemenske svinje 1 kg žive teže od 26 do 30 K, za polpitane svinje za zakol 1 kilogram zaklane osnažene teže 30 K. Mladi prasci 6 do 8 tednov stari, komad 280—400 K, jesenski 500—900 K.

Kupčija je bila živahna, razprodalo se je vse.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 27 K, II. vrste 25 kron; meso od bikov, krav, telic 24 kron; telečeje meso I. vrste 25 K, II. vrste 23 K; svinjske meso, sveže 32 kron za 1 kilogram.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu ni bilo skoro nobenega popraševanja po hmelju in so bile cene, ki so se gibale med 1500 K do 1600 za 50 kg samo na papirju.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 139 naših kron, za 100 nemških mark je plačati 215—218, za 100 avstrijskih kron 22 naših kron, 100 laških lir stane 655—658 in 100 čehoslovaških kron stane 190 jugoslovan-skih kron.

Dopisi.

Pobrežje pri Mariboru. Pri nas so demokrati in samostojneži s pomočjo prejšnjih občinskih nemškutarjev skrpucali kandidatno listo. Zalibog se je tudi nekaj zavednih slovenskih mož dal zapeljati z lepimi besedami na to nemško listo, na kateri se bliščijo mena mož, ki so bili pri zadolženju naše občine soudeleženi. Sramotno je to bratenje naših demokratov z nemškimi naročniki in celo z inozemci — Nemški Avstrijec — od katerih se nahaja eden popolnoma protipostavno na tej kandidatni listi. Z denarjem se pač vse doseže. Se postava se lahko prevrže, ako odgovarja to osebnim koristim gotovih ljudi.

Sv. Jakob v Slov. gor. Zopet sta učitelja Pohar in Kumer vzela iz šolskih sob Marijine podobe. Starši se razburjeni vprašujemo: Kako prideta ta dva človeka do takega nezaslišane-ga čina? Tako se mora otrokom in vsem ljudem vzbuditi čut, da je delovanje učiteljev protiversko. Ali res ni oblasti, ki bi tem neizkušnim in domišljavim gospodom stopila na prste? Čudno strogo pošiljata Kumer in Pohar opomine nam staršem, naj pošljamo svoje otroke v šolo, kateri bi morali biti po do sedaj vedno veljavnih postavah oproščeni; na drugi strani pa nas s svojimi poňujšljivimi proticerkvenimi dejanji silita k temu, da jima svojih otrok ne moremo zaupati. Splošno prepričanje je, da ta dva gospoda naših otrok ne moreta vzgojiti tako, kakor je naša želja, zato pa tudi odločno povemo, da takega ravnanja ne bomo na noben način mirno prenašali. Pa morebiti zahteva to odstopanje svetih podob Vaš „sokolski čuh“, katerega hočete vpeljati med našo mladino. In prav nič bi se ne čudili, če bi nekega lepega dne oni nesrečni zaslepljeni fantje, ki so pri Sokolu začeli jemati v domačih hišah in sten svete podobe, pod katerih okriljem so naše slovenske hiše videli boljše čase, kakor so oni, katere hočejo ljudje te vrste povzročiti pri nas s svojim razdiralnim delom.

Sv. Andraž v Slov. gor. Na društvenem obnem zboru 4. aprila so napolnili za izobraževalno delo zavzeti Andraševeci prostorno društveno dvorano, da slišijo, kaj je stertio društvo v preteklem letu v svojem področju in kakšne naloge se čakajo zavedne društvenike v bodočnosti. Došlo je se ie obenem velika pomladanska slavnost ki se vrši 1. maja. Vpri-zori se petdejanka „Lovski tat“ s tam buranjem in svečolovom.

Loperšice. Naš bivši župan Pavlinič žalostnega spomina se je prelevil iz štajercijanca v strastnega socialdemokrata. Moža hudo boli, da ga je oblast odstavila od županstva. Kriv si je sam, da ga danes ljudstvo ne mara. Ko je šlo za podporo, so jo dobili njegovi kumi, niso je pa dobile uboge in potrebne žene, kojih može so padli, ali trpeli v strelskih jarkih. Si prišel zvečer na občino, te je zavrnil, da si prineseš luč seboj, češ, občina nima petroleja, v resnici pa je dobila občina večkrat po 10 l petroleja. Rekvirirati je znal tako, da je svoje zrnje, krmo, slamo in živino spravil pravočasno v gorice, mesto njega so nato soobčani svinčali. Ko je bilo zrnje še po ceni, nam je dal sveje v najem, da je dobro pognojimo, ko pa je postalo zrnje drago, je njive posejal in nam za dragi denar prodajal žito. G. Pavlinič, ni li to larbarija in voda na vaš mlin, kar nam

volilec vi danes obljubujete? Zakaj se niste že med vojno pokazali našega prijatelja? Takrat ste na nas pritiskali, da smo morali dati zadnjo živinčce, krmo, žito in špeh. Se danes nimamo vsega denarja in zakljev tudi nismo dobili nazaj. Delali ste za obljubljen zlati križec, ne znamo zakaj ga niste dobili. Vašemu zvestemu sodrugu Jungercu ste spravili invalidno podporo, res potrebnim invalidom pa ne. Je mož mesarske postave in s palico v žepu, kadar po občini okrog teka, invalid? Mi, ki smo v strelskih jarkih trpeli in krvaveli, se ne damo od Pavliniča in njegovega kampla, kateri smodnika niti prav vo hal ni, v občini komandirati. Ne, nik dar! Dovolj če plačujemo za kampla, ki je navadni majuh, invalidni davek. Voliti hočemo može, ki so na listi Ljudske stranke, ker vemo, da so pošteni in za vse enako pravični. V skrinjico bivšega štajercijanca in laži-invalida pa bomo na dan volitve pokazali figo.

Obrež pri Središču. V nedeljo dne 16. t. m. je dal sedajni Pirkmajerjev gerent pri cerkvi razglasiti odlok o krajnega glavarstva, vsled katerega ima za dobo 3 tednov prevzeti gerentstvo. Temu uradnemu odloku, ki ga ni bilo potrebno razglasiti, je sam lažljivo pridjal: „Ker so se vse pritožbe izkazale kot neresnične“. Teh besed na odloku ni bilo in si jih je g. Raušl v svrhu volilne agitacije sam zmisli, potvoril uradni akt in se javno pred cerkvijo zlagal.

Vitan pri Središču. Tomažiča smo že tako zvrčili, da čita vse članke v „Slov. Gospodarju“ brez — cvikarjal. Hvala njemu! Zdaj pa išče tistega, ki je to pisal. Ej, moj dragi Tomažič, ne trudi se! Ti si na bregu, jaz sem pa v grabi. Pri zadnjih volitvah, 23. novembra, sva mečala kroglice v eno skatljico, zdaj pa se bova ločila, ker je cela občina proti Tebi. Že vemo zakaj! Sam si si kriv, če razun svoje-ga in Makoterevega glasa ne boš imel več kroglice v svoji nemškurski skrinjici. Pravijo tudi, da bi Tomažič rad tožil radi tega, ker smo rekli, da v slučaju Dragonar ni ravnal tako, kakor je odbor sklenil. Naj samo toži, ker bi sicer mi isto ukrenili, ker pravijo, da mačka zavili, če se ji stopi na repec. Zdaj pa srečno, atek Tomažič!

Razborje pri Loki. Pri nas smo imeli zadnjo nedeljo, 24. t. m., lepo obiskan sestanek Kmetске zveze. Napravili smo pri tej priliki prošnjo na poštno ravnateljstvo v Ljubljani, da dobimo zopet nazaj poštni nabiralnik, ki nam je bil pred enim letom odvzet. Upamo, da bomo uslišani.

Sv. Lenart nad Laškim. Pohvaliti moramo vaščane v Kladju, ki so vsi do zadnjega plačali letošnjo udnino za Kmetске zvezo. Isto so storili po večini tudi prebivalci v Fevčah in Rupertu. Naj bi bili vsem drugim v posnemovalen vzgled! Za našo stranko, ki edina zastopa zdrava načela, treba ne le govoriti, ampak tudi z denarnimi zneski prispevati po svojih močeh.

Sv. Rupert nad Laškim. Zadnjo nedeljo je razlagal tukaj narodni poslanec Drolenik svoje delovanje v Beogradu. Pravil je, kako je veren, da vsako jutro moli, udrihal pa je po duhovnikih, ker ti trdoglavci nočejo mirovati, ampak vedno politiko gonijo. O izvoznih ni nič povedal, tudi ne, da je sedaj meja za živino zaprta in da lahko kmetje sedaj živino bolj po ceni prodajajo. Žene in dekleta se sedaj ne smejo voliti, dokler župniki in kaplani to zahtevajo. Bomo že mi sami naredili. Duhovniki so se ženam in dekletom odpovedali, torej roke proč od njih! Žene in dekleta so naše! Oče Špilanc so se pri tej točki posebno še sladke nasmejali in rekli: „Prkuš, to je moj program, katerega se jaz dolgo že držim! Ja, ja, žene so naše! Povedal je tudi, kako moč in veljavo ima, o tačas samostojneži v Belgradu, zato so davki sedaj tak veliki in draginja neznosna; oni hočejo državo postaviti na trdna tla, komunisti pa so rogovileži, ki hočejo vse podreti, zato se se pri Sv. Rupertu samostojneži pri občinskih volitvah združili s komunisti. In tako je šlo naprej točka za točko. Seveda, ta presneti zvon je delal zrago, ker je neprenehoma zvonilo in g. govornik je moral kričati in napevati vse dušne in telesne moči, pa

se mu je naredila mala nesreča. Nekatere se je žaba hudo napenjala in je hotele biti velika, kakor vol, pa je na zadnje počila. G. Drofenik sicer ni še počil sam, pa te šmentane hlače so bile preziabo zapete, naenkraf so mu ušle do kolen in stal je precej časa v samih gatih pred očaranimi poslušalci. Seveda, kdor je hudo vnet za dobro reč, take malenkosti ne zapazi tako kmalu. Druge nesreče ni bilo, samo vnetja se je bilo malo in tako so bili gospod poslane precej slabe volje. No, od začetka nikjer prostora, razum spilancov in nekaj drugih „vz-glednih“ pristašev zelo malo slabostonežev, potem ta zvon in nazadnje še hlače, kdo bo potem vesel?

Jurklošter je zadnji ponedeljek, na Markovo, pokazal, kako odločno stoji ta župnija vsa v taboru Kmetске zveze. Ta dan smo imeli veličasten in lep shod Kmetске zveze. Udeležili so se ga razun vrlih Jurklošterčanov tudi naši pristaši iz sosednjih župnij: Dobje, Sv. Lenart, Razbor, Planina, St. Vid na Planini. Tudi novi občinski odbor bo naš. Samostojni in socialni demokratije so namreč kandidatsko listo en dan prepozno vložili in jim je glavarstvo listo zavrnilo, kakor to zahteva postava! Baje so se priložili na Ljubljano, pa ne bo nič iz tega — ker postava je postava, če so jo tudi liberalci in samostojneži sami skupaj skovali!

Kako se izračuni število odbornikov,

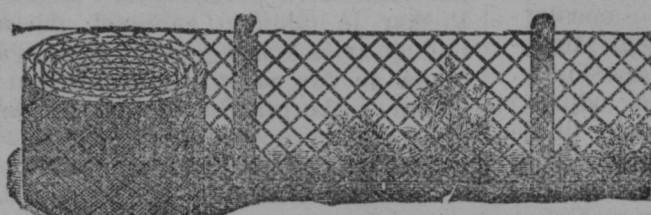
ki jih dobi pri volitvah vsaka stranka. § 37 vol. reda: Skupna svota veljavno oddanih glasovnic se razdeli z za eno zvišanim številom občinskih odbornikov, ki jih je voliti. Če se pri tej delitvi pokaže ostanek, se mora dobljeno število zaokrožiti na prvo večje celo število; če pa ni ostanka, je dobljeno število zvišati za eno. Zadnje število je volilno število. Nato se razdele z volilnim številom števila glasov, ki so oddani na posamezne veljavne kandidatne liste. Tako dobljeno celo število pokaže, koliko obč. odbornikov pripade posamezni veljavni kandidatni listi. § 38. Ako vsota teh odborniških mest pripadlih posameznim kandidatnim listam, ne doseže števila vseh odborniških mest, ki jih je oddati, se prvo preostalo mesto prideli oni kandidatni listi, ki je dobila največ glasov, ako njen preostanek pri deljenju presega polovico volilnega števila. Ako ni tega pogoja, se prideli prvo preostalo odborniško mesto oni kandidatni listi, ki ima pri deljenju največji preostanek. Istotako je nadaljna preostala mesta zaporedoma odkazati onim kandidatnim listam, ki imajo nadaljnje največje preostanke. Ob enakem številu odloči žreb.

Primer: Občina Maribor voli 40 odbornikov. Glasov je bilo oddanih 2939, in sicer je dobila SLS 496; IDS 499; JSDS 940; NSS 679; komunisti 325. Številko oddanih glasov 2939 se deli skoz 40+1, t. j. skoz 41, kar da 71.6. To število se zaokroži na prvo večje celo število, to je 72. Ta številka je potem količnik ali volilno število.

Zdaj se delijo skoz volilno število števila glasov posameznih strank. Torej pri SLS se deli 496 : 72 = 6 in ostane še 64; pri JDS 499 : 72 = 6 in ostane še 67; pri JSDS 940 : 72 = 13 in ostane še 4; pri NSS 679 : 72 = 9 in ostane še 31; pri komunistih 426 : 72 = 4 in ostane še 37. Dobi torej SLS 6 odbornikov; JDS tudi 6; JSDS dobi 13 in NSS dobi 9 skupaj torej 38 odbornikov. Manjkata še torej dva. Od teh dobi JDS prvega, ker ima največji ostanek in SLS drugega, ker ima za JDS največji ostanek. Ako bi pa n. pr. JSDS kot najmočnejša stranka imela ostanek, ki bi bil večji, kakor polovica volilnega števila, bi ona dobila prvega še manjkajočega odbornika, če tudi bi njen ostanek bil manjši kakor oni pri JDS.

Mlin na Loki poprej Rengo pri Ptujju

melje in izmenjava vse vrste žita. Mlin je na novo popravljen, ter izdeluje tudi zдроб. Kupuje vse vrste zrnja po najvišji dnevni ceni. **RIHARD ORSSICH, PTUJ.**

Na debelo. Na drobno. Žičnato omrežje za kokošje ograje, za vrtno ograje, omrežje za presejanje peska in gramoz, žičnate pletenine in sita za moko za mline, kakor razne druge pletenine in košare so v zalogi samo pri izdelovalcu.

Josipu Antloga, Maribor, Trg svobode 7 (Sofijin trg). Za pismena vprašanja naj se priloži znamka. 210

Kmetovalcem

najtopleje priporočamo pri nakupovanju špecerijskega blaga, posebno kave, čaja, riža, olja, sladkorja, mila, petroleja itd. **novu trgovino**

Frece & Plahuta

CELJE, Aleksandrova ulica (prej Kolodvorska ulica)

Kadar pridete v Celje, zglasite se, da se prepričate o res nizkih cenah in dobrem blagu. Razpošilja se tudi po pošti. V zalogi cerkvene sveče po znatno znižanih cenah. 7-10

HALA NAZNANILA.

Izjava. Podpisani obžalujem, da sem g. M. Plamberger žalil s tem, da sem govoril neresnične dovstipe o njej, namreč, da bi se bila nesposobno obnašala. Tem potom je prosim odpuščanja in plačam sodnijske stroške, ter jo zahvalim, da je odstopila od tožbe. 825 Ivan Ocvirk, Dobje.

Izjava. Podpisana v drugo javno izjavo tam, da za svojim sinom ne bom plačevala nikakih dolgov. Lempl Marija, Velenje. 312

Muta. Ker letošnji 1. maj pride na nedeljo, se bo vrtil občinski živinski in krmarski sejem namesto 1. maja še v soboto 30. aprila. 319

Kosti kupuje vsako močvino in plača najvišje cene Harol Sina v Poljčanah. 4-4 259

Vinogradniki pozor! Prvo vrstae cepljene trte čistih in mekih sort prodajam po 4 K komad. Imam tudi za prodati močno vkoreninjene bele šmarnice kom. po K 1.50. Franc Horvat, pos. in trtnar, Mostje, pošta Jurčiči pri Ptujju. 3-4 270

Vinogradniki pozor! Na prodaj je še več tisoč na uo cepljenih, in tudi več tisoč necepljenih bele šmarnice. Cepljene trte stanajo 1 komad K 4.—, necepljena bela šmarnica pa stane 1 komad K 1.50. Kdor še kaj potrebuje, naj se takoj oglasi pri Francu Slodnjaku, trtnar pri St. Lovrencu v Slov. gor., p. Jurčiči pri Ptujju. 1-3 318

Žaga in mlin

z večjo stalno vodno močjo v Savinjski dolini se proda. Resni kupci naj javijo svoje ponudbe pod „Savinjska dolina“ na upravi tega lista. 2-3 290

Na debelo! Na drobno! **OBLEKO.** Priproste in fineje. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri: Alojzija Arbeiter v Mariboru Dravska ulica št. 15 (pri starem mostu). 6-10 225

Okoli 30.000 kom. petletnih smrekovih mladik ima na pročaj Ivan Verkljan, posest. v Kozjem. 3-3 285

Mlin na dva ali tri kamne ali na valjarje z vodno močjo **žaga** z vodno močjo se tudi išče v nasjem in pozneje tudi v kup. T. Kuhar v Ptujju za postajo. 3-3 284

Pozor! Vsaokovrstni poljedeljski stroji, mirovna roba, dospeli od prvovrstnih čehoslovakiških ter avstrijskih tovarov. Posebno priporočam k nakupu: vitle, vaskovrstne mltilnice, žitno čistilne mline, trijerje ali žitne odbiralnice, slamo-rezalne, sadne in grozdne mline, drobilne mline, travniške in njiivne brane, gnojilne črpalke, vodovodne cevi, motorje in parno stroje, pocinkane braoparilnice, dvoredne koruzne sejalne stroje, plečke za okopavanje in oripavanje ter mlečne posnemalnike Ostrbim slamo-rezalne nože ter popravilo strojev. Dajem točno pojasnila. Postrežbo solidna. Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45, nasproti gl. kolodvoru. 3 148

Hiša z vrtom in nekaj sadu m drevjem v bližini mesta Slov. Gradec se proda po ceni 50.000 kron. Resni ponudniki naj se obrnejo na upravištvo Slov. Gospodarja. 311

Smrekova škorja in smrekovo čreslo, suho, zdravo, se kupi. Ponudbe z navedbo cene je poslati na tovarno usnja Freund, Maribor. 1-3 314

Posestvo, lepo, eno uro oddaljeno od trga Kozjice (Štajersko) z lepo zidano hišo ter vinskih in hlevom, posestvo obsega približno 20 ora ov zemlje z 2 in pol oralu novo nastajnim vinogradom, dvema gospodoma in velikimi sadovnjaki ter nji smi. Hugon Detiček, Kozjice, Štajersko. 309

Darila za BIRMO!

Ure, verižice, uhane, zapestnice, prstane, v zlatu in srebru po znižani ceni, kakor tudi vsa popravila spadajoča v moje stroko izvršujem točno in ceno.

Lov. Stojec, urar, Maribor 1-3 Jurčičeva ul. 8. 328

Kolje, kaleno, prvovrstno, prodaja poceni F. Gnilšek, Maribor, Mejska ce ta št. 28. 325

Mlinske kamne za žrnije, brusne kamne vsake velikosti, ter lepih kosnih kamnov, po najnižji ceni na prodaj, odprema točna in solidna. Jožef Planinc, Rogatec. 1-6 326

Naročajte naše liste!

Klobuke, čevlje, obleke, perilo, dežnike, tržne torbice in razno galanterijsko blago kupite najceneje pri trdniki Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani Poverjeništvu v Mariboru Mlineka ulica 32.

Kdor želi zvišati zavarovalnino poslopja pri zanesljivem domačem zavodu naj sporoči to na zgorajšnji naslov.

Učenca sprejme takoj in dobre poštene hiše Franc Cvrljak, meličar in svečar Slov. Bistrica. 1-3

Na drobno! Na debelo!

Otvoritev nove trgovine v Ptujju

Nazaanjam p. n. občinstvu in trgovcem v mesta in okolici, da sem **v Ptujju, Slovenski trg 4** otvoril novo, vsevrstno založeno trgovino s steklom, porcelanom in sorodnim blagom. Zagotavljam zmerne cene in solidno postrežbo.

1-5 317 **Avugust Kraigher.** Edina slovenska tvrdka te vrste v Ptujju.

Zahvala

Povodom prebrilke izgube našega blagega občeta

Blaža Petelinek

ki je dne 2. aprila, previden s svetimi sakramenti po mučni bolezni v Gospodu zaspal, izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so delili s nami našo žalost, posebno častiti duhovščini, g. patru gvardijanu iz Celja za tolažbe polne besede ob grobu in vsem, ki se drugega nam občeta v tako obilnem številu spremljali k zadnjem počitku. Dragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Gabrovlje—Konjice, dne 24. aprila 1921.

324 Žalujoča rodbina.

Zahvala.

Ob smrti našega nepozabnega soproga, občeta, tasta in dedeka, gospoda

Leopolda Petovar,

izrekamo iskreno zahvalo vsem, kateri so nam v tako obilni meri izrazili svoje sočutje, kateri so pribiteli od blizu in daleč, ter ga spremlili k zadnjemu počitku.

Posebno se zahvaljujemo za spremstvo k večjemu počitku preč. duhovščini slasti č. g. kanoniku Bohaneč iz Šmarja pri Jelšah, kateri je vodil kondukt, č. gg. usmiljenim bratom iz Zalca in Kandije, č. j. učiteljstvu Sretnjake žole, ki se je korporativno s šolsk. otroci udeležilo pogreba, takojšnji prostovoljni požarni bratbi za korporativno udeležbo, vsakemu občetu za petje žalostnik, kakor tudi odposlanstvu trgovskega gromija ormoškega. Prisrčna hvala tudi vsem, kateri so podastili našega blagega pokojnika s polaritvijo preljpih vincer.

Iranjkovci, 25. aprila 1921.

320 Žalujoči ostali.

Vabilo na redni občni zbor

Gospodarske zadruge za Prekmurje, Murško polje in Slovenske gorice, r. z. z. o. z., ki se bo vršil v nedeljo, dne 22. maja 1921 ob pol 9. uri predp. v posejilniški dvorani v Goraji Radgoni.

- DNEVNI RED:
1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
 2. Poročilo načelstva.
 3. Poročilo nadzorstva.
 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1920.
 5. Sprememba pravil.
 6. Čitanje revizijskega poročila.
 7. Volitev načelstva in nadzorstva.
 8. Slučajnosti.

Za slučaj, da bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki sklepa veljavno brez ozira na število zastopanih združnikov. Načelstvo.

Stojec in posekan Smrekov in borov LES

se kupi po najboljših cenah. Ponudbe na upravištvo.